

Mia Laiho kok ym.

Toimenpidealoite vierailujen ja kuntoutuspalveluiden mahdollistamiseksi ikäihmisten ja muiden riskiryhmissä olevien luona

Eduskunnalle

Iäkkäiden ja muiden riskiryhmään kuuluvien ihmisten sosiaalinen verkosto on kaventunut huomattavasti koronan aiheuttamien varotoimien takia. Ympäri vuorokautisissa hoivakodeissa ja kotihoiton turvin asuvien ikäihmisten sosiaaliset kontaktit on ajettu minimiin, koska yli 70-vuotiaat kuuluvat koronaviruksen kannalta riskiryhmään. Ympäri vuorokautisessa hoivassa ja kotihoitossa on myös muita riskiryhmään kuuluvia, kuten vammaisia tai muita hoivan tarpeessa olevia. Hallitus kertoi 4.5.2020 tiedotustilaisuudessa vapauttavansa suomalaisten arkea avaamalla ravintoloita ja sallivansa jopa 50 ihmisen kokoontumiset. Valitettavasti yli 70-vuotiaiden rajoitusten purusta tai ratkaisuista heidän asemaansa ei puhuttu.

Yksinäisyys ja syrjäytyminen ovat vaarassa asettua ikäihmisten elämään. Sen lisäksi, että eristäminen vie fyysisen kunnon, se on raskasta myös psyykkisesti. Myös elämänpiiri kapeutuu merkittävästi eristämisen takia. Uutisista olemme saaneet nähdä kuvia, kuinka iäkkäät avioparit viettävät hääpäiväänsä hoitokodin ikkunan välityksellä. Myös muistisairaille tämä on vaikeaa aikaa, kun heidän on ollut vaikea käsittää, miksi tutut kontaktit on viety heiltä pois. Vaikka digitaaliset ratkaisut yhteydenpitoon ja ohjaukseen ovat tuoneet joillekin helpotusta, yli 70-vuotiaista osa ei osaa käyttää tietokonetta, tablettia tai kännykkää tai heillä ei ole sellaista. Sosiaalisten kontaktien minimointi ja eristäminen yhteiskunnasta ei ole pitkällä ajalla kestävä eikä inhimillinen ratkaisu. Epidemian ja rajoitustoimien ei pidä heikentää vanhustenhoidon laatua ja ikäihmisten arkea.

Taudin leviämistä heihin täytyy estää muiden keinojen avulla kuin sulkemalla heidät neljän seinän sisälle. Ikäihmisillä ja vammaisilla täytyy olla myös mahdollisuus päästä ulos hoivakodista. Yhteiskunnan on voitava varmistaa, että heidän luonaan voidaan käydä turvallisesti. Ikäihmisille löytyy kyllä ratkaisuja tavata läheisiä, jos vaan halua ratkaisujen löytämiseen on. Vierailujen tarve voidaan arvioida yksilöllisten tarpeiden mukaan. Hyviä käsihygieniaohteja noudattamalla ja suusuojainta käyttämällä vierailut voitaisiin sallia esimerkiksi kerran tai kaksi viikossa.

Jo nyt hoitohenkilökunta käy ikäihmisten luona. Heille voitaisiin hyvin sallia sukulaisten tapaamiset sekä kuntouttava ja vapaaehtoistoiminta, jos noudatetaan hyvää käsihygieniaa ja suusuojaa. Eristäminen ei ole estänyt koronaviruksen leviämistä hoitolaitoksiin tai kotihoitoon. Omaisten vierailut voitaisiin varmasti järjestää turvallisesti hygieniaohteja noudattamalla ja suusuojaa käyttäen. Emme voi sulkea mitään ikäryhmää tai riskiryhmää neljän seinän sisälle pidemmäksi aikaa vain sen takia, että he kuuluvat riskiryhmään. Myös ikäihmisillä ja riskiryhmiin kuuluvilla on oikeus laadukkaaseen ja inhimilliseen elämään. Omaiset ja läheiset ovat osa sitä. Myös ulkoi-

Toimenpidealoite TPA 56/2020 vp

lu omaisen, fysioterapeutin tai vapaaehtoisen kanssa on luonnollinen osa hyvää elämää. Viruksen tartuntariski ulkona on myös pieni.

Taudilta suojautuvien, kotiinsa jäävien ikäihmisten ja muiden riskiryhmään kuuluvien on poikkeusoloissakin saatava kotiinsa riittävät palvelut ja apu, jotta turvallinen kotona asuminen toteutuu. Omaiset, vapaaehtoiset ja kuntouttavat palvelut ovat iso osa kaikkea tätä kokonaisvaltaista ja hyvää hoitoa ja huolenpitoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ympärivuorokautisen hoivan ja kotihoidon turvin asuvien ikäihmisten ja muiden riskiryhmään kuuluvien kotiin vietävien kuntoutuspalveluiden ja omaisten vierailujen mahdollistamiseksi.

Helsingissä 5.5.2020

Mia Laiho kok
Paula Risikko kok